

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETI

ETIKA

Ispitna knjižica 2

ETI IK-2 D-S039

ETI.39.HR.R.K2.12

35214

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **120** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Esej treba imati od **500** do **600** riječi.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedeni tekst. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: **Je li etički važniji postupak ili njegove posljedice?**

U ljeto 1884. četiri engleska mornara ostala su nakon brodoloma u malenu čamcu za spašavanje u južnom Atlantiku, više od tisuću milja udaljeni od kopna. Njihov brod, *Mignonette*, bio je potonuo u oluji, a oni su se spasili u čamcu, sa samo dvije limenke konzervirane repe i bez pitke vode. Kapetan se zvao Thomas Dudley, prvi oficir Edwin Stephens, a Edmund Brooks bio je mornar – po novinskim izvještajima „sve muževi odlična karaktera”.

Četvrti član posade bio je mornarski šegrt Richard Parker u nježnoj dobi od samo 17 godina. Bio je siroče, na prvoj dugoj plovidbi. Bio se prijavio unatoč savjetima svojih prijatelja, „ispunjen nadanjima mladalačke ambicije”, misleći da će to putovanje od njega učiniti čovjeka. Nažalost, nije mu bilo suđeno.

Četiri mornara brodolomca promatrali su horizont iz svojeg čamca u nadi da bi mogao naići kakav brod koji bi ih spasio. Prva tri dana jeli su malene porcije repe. Četvrtog su dana ulovili kornjaču. Sljedećih su se nekoliko dana održali zahvaljujući kornjači i preostaljoj repi.

A zatim osam dana nisu jeli ništa.

Parker, mornarski šegrt, tada je već ležao u uglu čamca. Suprotno savjetima ostalih, pio je morsku vodu i obolio. Izgledao je kao na umoru. Devetnaestog dana njihove muke, kapetan Dudley predložio je da izvlače slamke kako bi odredili tko treba umrijeti kako bi ostali preživjeli. Ali Brooks je odbio, pa nije bilo izvlačenja slamki.

Došao je i sljedeći dan, a broda još uvijek nije bilo na vidiku. Dudley je rekao Brooksu da gleda na drugu stranu i dao Stephensu znak da ubije Parkera. Dudley se naglas pomolio, rekao mladiću da je kucnuo njegov čas te ga usmratio perorezom, ubovši u jugularnu venu. Brooks je napustio svoj prigovor savjesti kako bi se priključio toj užasnoj blagodati. Četiri su se dana njih trojica hranila tijelom i krvlju mornarskog šegrtu.

I pomoć je stigla. (...) Preuzeli su trojicu preživjelih. Kada su se vratili u Englesku, uhićeni su i izvedeni pred sud. Brooks je postao zaštićeni svjedok. Dudleyu i Stephensu su sudili. Otvoreno su priznali da su ubili i pojeli Parkera. Tvrdili su da su to učinili u krajnjoj nuždi.

Recimo da ste sudac. Kako biste presudili? Da pojednostavimo, ostavimo po strani pravno pitanje i uzмимо da se od vas traži da odlučite je li ubijanje mornarskog šegrtu bilo moralno dopustivo. (...)

Michael J. Sandel, *Pravednost: Kako ispravno postupiti?*

Etika

Esej

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „moralni konflikt”, „korisnost”, „utilitarizam”, „individualna prava” i „deontologija”.

1. Objasnite što je moralni konflikt u situaciji opisanoj u tekstu.
2. Objasnite s kojim bi argumentima i s kakve etičke pozicije preživjeli članovi posade nastojali opravdati svoj postupak.
3. Objasnite s koje je etičke pozicije postupak članova posade kategorički podložan kritici i moralnoj osudi i zašto.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. situacije u kojoj je načelo ukupno najboljih posljedica ispravan način postupanja
2. situacije u kojoj su moralne dužnosti važnije od posljedica.

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

Blank lined area for writing the clean copy.

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

Prazna stranica

Prazna stranica

